

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Dębińska Nr. 7.

Kupujcie bilety

Loterji Dobroczynnej R. G. O.

Czas wielki!

Ciągnięcie nieodwołalnie 2 października

Kupować można u kolektorów:

Antonowicz i Leski, dystrybucja, ulica Starososnowiecka Nr. 18.
Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Sosnowcu.
Bartnikowa M., księgarnia, Pogoń.
Czechowski Władysław, ul. 3-go Maja, vis-à-vis dworca.
Dippel, księgarnia, Orla, Pogoń.
Grabiński Franciszek, Konrada 3.
Kaszyński K., „Kurjer Zagłębia”.
Korzeniowski i S-ka, księgarnia, ul. 3-go Maja.
Kucharski Paweł, sklep galanterijny, ulica Warszawska Nr. 14.
Kuczyński Jan, Starososnowiecka 60.
Malinowski Stanisław, Starososnowiecka 50.
Nowak i S-ka, księgarnia, ul. 3-go Maja Nr. 18.
Pietraszewski Józef, Rada Miejsowa Opiekunów, ul. Małachowskiego 11.
Seksja Wzajemnej Pomocy, herbaciarnia.
„Wiedza”, księgarnia, ul. 3-go Maja.
Woliński Jan, Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe I-sze.
Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Będzinie.
Salski Zenon, Będzin, oraz wszystkie Rady Miejsowe Opiekunów w powiecie Będzińskim i wielu innych.

1203

Bardzo tanie!

Bardzo tanie!

Mydło kaolinowe „Oszczędność”

Daje 75 procent oszczędności.

1226

Doskonale do mycia, prania i szorowania.

— Żądać we wszystkich składach aptecznych i sklepach. —

Zabagniona twórczość.

Dążąc ku wszechstronnemu odrodzeniu narodu, a więc i w dziedzinie dóbr duchowych, musimy przedsięwziąć gruntowne przewartościowanie wielu dotychczas utrwalonych pojęć na zadanie literatury i sztuki. Do takich pojęć należy mniemanie, że artystę i w ogóle twórcę dzieła sztuki, nie obowiązują jakiejkolwiek zasady i przepisy moralności publicznej. Paradoksalne orzeczenie: „sztuka dla sztuki” doprowadziło do wielu absurdów, z których najbardziej upowszechniony jest, jak najdalej idąca tolerancja dla cynizmu pisarskiego i artystycznego, pod jednym warunkiem, aby dany utwór posiadał znamiona: piękna, tego nieodzownego postulatu każdego dzieła sztuki.

Postulat całkiem logiczny, o ile się jednak nie zapomina, że z wszelkiem pięknem musi się łączyć dobro i prawda, bez których istotne, idealne piękno nie istnieje. Innymi słowy dzieło sztuki pobudzające wrażliwość czytelnika lub widza w kierunku wyuzdania moralnego, nie jest sztuką piękną, a co gorzej, zatrutym jej surogatem.

Przeciętna krytyka współczesna zazwyczaj pomija i lekceważy ów logiczny pewnik moralny, zwłaszcza w zakresie utworów teatralnych. Byleby

sztuka posiadała warunki sceniczności, zajmującą intrygę, oraz zalety istotnego talentu, wszystko inne pokrywa się dyskretnym milczeniem bo, bo... wielki talent okupuje nawet najcyniczniejszą swawolę pióra. Powyższe zdanie przy ocenianiu najbardziej pornograficznych utworów scenicznych jest tak upowszechnione, że nawet światło i zrównoważone moralnie osoby, wygłaszają następującą potworną opinię:

— Prawda, że to szczytowa pornografia i gorszący cynizm, ale takie to piekielnie zrećnie zrobione i zajmujące...

Gdyby jednak sumienna i uczciwa krytyka estetyczna zdobyła się raz wreszcie na właściwą ocenę podobnych utworów, z punktu widzenia moralności publicznej, z pewnością nie jeden z cynicznych, chociażby najbardziej utalentowanych autorów, zahamowałby upust swawolnej twórczości. Jaskrawym tego przykładem pani Gabryela Zapolska, której niezaprzeczonemu talentowi składają hołdy, bez koniecznego zastrzeżenia, iż rozlewny cynizm, jaki cechuje jej utwory, więcej szkody zdrowiu moralnemu narodu przynosi, aniżeli wzbogaca skarbice rodzinnej literatury dramatycznej.

Były już zresztą nawet przed wybuchem obecnej wojny, objawy budzenia się zdrowej opinii publicznej w rzeczonym kierunku. Przypominamy, że

Sala Zajęć dla dziewcząt

przy Chrześcijańskim Tow. Dobroczynności

1193-8-1

WYRABIA: Torebki, zeszyty, bloczki.

OPRAWIA: Książki szkolne stare i nowe.

ULICA STAROSOSNOWIECKA Nr. 36

dawny dom Arteli.

przed kilku laty polskie kobiety w Kielcach, założyły stanowczy protest przeciw wystawieniu w tym mieście dwóch osławionych sztuk niemoralnych, mianowicie: „Kobieta bez skazy” i „Panna Maliczewska”. Energiczny protest Kielczanek wywarł należyty skutek przynosząc zaszczyt zmysłowi moralnemu dzielnych kobiet polskich.

Podobna akcja w zakresie przeciwdziałania gorszycielstwu publicznemu pod formą sztuki scenicznej, powinna wszędzie znaleźć zastosowanie, gdzie tylko budzi się świadomość, że prawdziwa sztuka i piękno, nie może mieć nic wspólnego z cynizmem erotycznym i pobudliwością seksualną. Wówczas, gdy taki ruch etyczny obudzi się w szerszych warstwach inteligencji narodowej, z pewnością i pisarze dramatyczni, jak w ogóle i utalentowani polscy belletryści, będą się bardziej liczyć z hamulcami moralnymi w swej dotychczasowej twórczości. Dla materialnego i duchowego okrzepnięcia narodu, winien on posiadać zdrowe i szlachetne piśmiennictwo w przeciwstawieniu do tego ostatniego okresu, który będzie najjaśniej zdeterminowany, jako: „literatura chora”.

Externus.

Parlament węgierski.

Na parlament węgierski zwrócona uwaga całego świata. Wczoraj podaliśmy wiadomość o wniesionej przez opozycję interpelacji, oraz niezwyklego wniosku. Dzisiaj podajemy przebieg zajęcia, jakie zaszło na posiedzeniu w dniu 13 b. m.

Opozycja węgierska nie ustaje w swych energicznych zabiegach, aby doprowadzić zmianę w kierownictwie polityki zewnętrznej Austro-Węgier. Partie opozycyjne w Budapeszcie z Andrássy, Apponyim, Karolyim i Rakowskim na czele nie mają zaufania do wspólnego ministra spraw zewnętrznych bar. Buriana i dążą do obalenia go za wszelką cenę. Celem pociągnięcia Buriana do politycznej odpowiedzialności, stawili hr. Andrássy wniosek o zwołanie Delegacji austro-węgierskich, to jest owego ciała, złożonego razem ze 120 przedstawicieli, Parlamentu węgierskiego i austriackiego, które jest kompetentne do roztrząsania polityki zewnętrznej. Najważniejszą przeszkodą w zwołaniu Delegacji jest fakt, że Parlament austriacki od początku wojny nie funkcjonuje. Opozycja węgierska domaga się mimo to zwołania Delegacji, natomiast rządy, zarówno wiedeński jak budapeszteński są temu przeciwnie.

W odpowiedzi hr. Tisza wygłosił mowę, w której złożył wyjaśnienia dotyczące Rumunii, poczem wypowiedział się krótko ale wyraźnie pod adresem opozycji.

Nasze zewnętrzne przedstawiciel-

stwo — mówił hr. Tisza — zwracało nam uwagę na niebezpieczeństwo wystąpienia Rumunii po stronie koalicji. Poseł nasz dokładnie powiadamiał o gotowości armii rumuńskiej. Wiedzieliśmy — a fakty przekonały, że byliśmy dobrze poinformowani, — że armia rumuńska nie jest jeszcze gotowa. Z tego też mogliśmy wnosić, że atak tak prędko nie nastąpi. Co do tego przypuszczenia omyliliśmy się. Błąd ten miał dla nas szkodliwe i smutne następstwa. Ale nie wiem, czy te następstwa, wynikające z przedwczesnego ataku, nie będą o wiele cięższe dla Rumunii. Tisza zakończył: Żałuję, że nie utrzymał się związek z Rumunią. Żałuję, że owe najzupełniej naturalne przykazanie polityczne, powołujące historycznie Rumunię ku tym, co się przeciwstawiają niepowściągliwej zaborczości rosyjskiej, zostały odrzucone, przynajmniej chwilowo, i że Rumunia dała folę prawowi przemijającemu, który ją wciągnął do wojny wbrew jej interesom życiowym. Ale sądzę, że odszkodowanie, jakie nam przynosi związek z Bułgarią, pod każdym względem powetuje nam stratę rumuńską.

Następnie hr. Tisza odpiął zarzuty opozycji, zwłaszcza zaś szczegół, że można było uniknąć wojny z Włochami, gdyby minister spraw zewnętrznych Burian nie był obudził niedowierzania do poczynionych przezeń propozycji, a to przez powiększenie ustępstw w takich chwilach, kiedy położenie wojenne kształtowało się niepomyślnie dla monarchii. Tisza odczytał szereg sprawozdań i not, zaprzeczających temu twierdzeniu.

Co do zwołania delegacji, czego, jak wiadomo, żąda opozycja, hr. Tisza oświadczył, powołując się na Austrię, że jest to niemożliwe. Niebezpiecznym byłoby precedensem mieszać się w wewnętrzne sprawy Austrii.

Z widowni wydarzeń.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Urzędowo donoszą dnia 15 września.

Rosyjski teren walk.

Front wojsk generała-feldmarszałka księcia Leopolda Bawarskiego.

Nic nowego.

Front wojsk generała kawalerji arcyksięcia Karola:

Przy odcinku nad Narajówką i na wschód stąd miały powstanie przedsięwzięcia niemieckich i austriackich oddziałów. W Karpatach odrzucono Rosjan, którzy wtargnęli byli na zachodnich stokach Cimbrosławy wk. aż do naszych linii, tak samo odzyskano część pozycji, która w opisanych wczoraj walkach na zachód od góry Capul wpadła była w ręce nieprzyjaciela. W Siedmiogrodzie znajdują się wojska niemieckie i austriackie na południe wschód od Hötzing (Hatszeg) w pomyslniej walce.

Zachodni teren walk:

Front wojsk generała-feldmarszałka
Ks. Rupprechta Bawarskiego.

Z tą samą gwałtownością, co dni poprzednich toczyła się walka działowa między Ancrą a Sommą w dalszym ciągu. Próba znacznych sił angielskich, podjęta celem zajęcia w ataku flankowym naszej na południe od Thiepval wygiętej linii, nie powiodła się. Silne, walecznie przeprowadzone francuskie ataki piechoty, przygotowane nader dobitnym ogniem ogólnym zmierzały do przełamania frontu między Rancourt a Sommą. Rozbiły się one z ciężkimi stratami krwawymi. Zagroda Le Priez (na zachód od Rancourt) zajęta jest przez nieprzyjaciela. Na wschód od Belloye i na południe od Soyecourt odparto ataki częściowe.

W skutecznych walkach napowietrznych zestrzelił kapitan Boelcke i podporucznik Wintgens po 2 latawce nieprzyjacielskie.

Front następcy tronu niemieckiego.

Donoszą dodatkowo, że dn. 13 b. m. na zachód od wąwozu pod Souville utracono części naszej przedniej linii. W zaciętej, także nocą trwającej walce, nieprzyjaciel został znowu wyrzucony. Wieczorem złamał się całkowicie silny atak przeciw frontowi naszemu Thiaumont Fleury.

Balkański teren walk.

Grupa wojsk marszałka Mackansena.

Wojska zjednoczone w nowych atakach złamały kilkakrotnie opór nieprzyjaciela i odrzuciły go na linię ogólną Cuzgen-Caraomer. Książę Fryderyk Wilhelm heski poległ pod Caraomer.

Liczba jeńców, ujętych w walkach wstępnych i przy zajęciu Tutakanu, wynosi według obecnych obliczeń okrygle 28 tysięcy.

Front macedoński.

Po gwałtownej walce zajął nieprzyjaciel Malka Nidze (na wschód od Florina). Na obszarze Mogleny odparto ataki nieprzyjacielskie. Na wschód od Wardaru wyrzucono znowu angielskie oddziały, które usadowiły się były w wysuniętych rowach niemieckich.

Pierwszy generał kwatermistrz
LUDENDORFF.

Komunikat austriacki.

WIEDEŃ. (B.T.W.) Urzędowo donoszą dnia 15-go września:

Wschodni teren walk:

Front przeciwko Rumunii.

Atak wojsk sprzymierzonych na południowym wschodzie od Hatzeg znajduje się w pomyślnym rozwoju.

Na wschodzie od Fogaras rozpoczęli Rumuni posuwać się naprzód przez rzekę Aluta.

Front wojsk generała kawalerji
arcyksięcia Karola.

W dolinie Cibo walki rozstrzygły się na naszą korzyść. Oprócz pomyślnych operacji patroli naszych, nie zaszły żadne wydarzenia.

Front wojsk Księcia Leopolda
Bawarskiego.

Pomiędzy Lipą a drogą żelazną Kowel — Równo trwa wzmożona działalność artylerji.

Włoski teren walk.

Włosi rozpoczęli nową ofensywę. Chwilowo skierowali oni swoje ataki głównie przeciwko płaskowzgórzu Karst. Wczoraj potęgował się tam do najwyższego stopnia ogień artylerji, oraz min. Po południu w głębokich szeregach znaczne nieprzyjacielskie siły piechoty ruszyły do ataku na całym froncie pomiędzy Wippacha a morzem. Następnie rozwinęły się gwałtowne walki. Choć na niektórych punktach nieprzyjacielowi udało się wtargnąć do naszych rowów i utrzymać się tu i owdzie, jednak cały ten pierwszy atak uważać należy za chybotny.

Na północy od Wippach aż do końca Plawy trwał również bardzo oży-

wiony ogień artylerji, nie doszło jednak do najmniejszych walk piechoty. Ataki w sile najwyższej jednego bataljonu wykonane na pasmo Fassańskie zostały odparte.

Podczas kontrataku na zachodzie od Cima die Valmaggiore wzięły wojska nasze 60 alpinów do niewoli.

Południowo-wschodni teren walk.

Sytuacja niezmieniona.

Zastępca szefa sztabu generalnego
von HOFFER
Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rumuński.

BUKARESZT, 15 września (BTW).

Sprawozdanie czwartkowe: „Na froncie na północy i północno-zachodzie zajęliśmy Neagro (?) w dolinie rzeki Marosz i składnicę z amunicją i przybarami. Wojska nasze postąpiły w okolicy środkowego Oltu i zajęły miejscowości Bassaolt (Barot?), Bogata, Olteana (Olthegat).

Front południowy: „W Dobrudży gwałtowne walki na całym froncie“.

Włochy rozszerzają swoją akcję wojenną.

SZTOKHOLM, 15 września. (BTW.). Jak wynika z korespondencji rzymskiej „Russk Słowa“, zajmowała się ostatnia włoska Rada ministrów głównie nowymi wysiłkami wojsk do Salonik i Epiru. Rada ministrów zgodna była w tem, że położenie polityczne i wojskowe, stworzone przez wypowiedzenie wojny Niemcom i wystąpienie zbrojne Rumunii, uwydatnić się powinno także w wojnie włoskiej. Przypuszcza się tutaj, że decyzyja zapadnie na Balkanach i że dla tego Włochy, chcąc zabezpieczyć aspiracje swoje na wschodzie, wystąpić powinny ze znacznie większymi siłami niż dotychczas. Prawdopodobnie przewiezione zostaną już w najbliższym czasie większe kontyngenty do wymienionych terenów wojny.

Rada ministrów zajmowała się także kwestją wysyłki wojsk na teren angielsko-francuski. Co do ostatecznych decyzji nic nie słychać, można jednakże z rozmaitych oznak wnioskować o ujemnym wyniku tych narad.

**Rozkaz dzienny generała
Zajączkowskiego**

BERLIN, 15 września. (WAT.). Piśma francuskie otrzymują z Bukaresztu zawiadomienie, że generał Zajączkowski, główny dowódca korpusu ekspedycyjnego Rosji — przeciwko Bułgari, wkraczając na terytorium rumuńskie, wydał rozkaz dzienny treści następującej:

„Począwszy od 27 sierpnia, tworzy ekspedycyjny korpus rosyjski integralną część armii rumuńskiej. Pozdrawiamy naszą nową sojuszniczkę i wołamy razem z nią: „Niech żyje wielka Rumunia! Niech żyje jej wielki król“.

Rosja, Serbia i Rumunia walczyć będą w Dobrudży o wspólne cele. Oby wspólne ofiary utworzyły pomiędzy nami nierozdzielny sojusz braterski“.

Nowy gabinet grecki

ATENY. (Ag. Havasa). Król zaproponował Dimitrakopulosowi utworzenie nowego gabinetu. Dimitrakopulos zasadniczo zgodził się. Dziś prawdopodobnie będzie na audjencji u króla i da odpowiedź ostateczną.

Powrót gen. Pau.

PARYŻ, 15 września. (B.T.W.). Jak donosi „Matin“ powrócił gen. Pau wczoraj wieczorem z Rosji.

Venizelos składa życzenia Take Jonescu.

LONDYN, 15 września. (WAT.). „Times“ otrzymuje list z Bukaresztu, wysłany w dniu 6 września z notatką następującą:

„W telegramie, wystosowanym przez

Venizelos do Take Jonescu, wyraża Venizelos swoje najgorętsze życzenia z powodu wystąpienia Rumunii i życzenia jej narodowych aspiracji. Venizelos wierzy w ostateczny sukces Rumunii przy boku koalicji.

W odpowiedzi na ten telegram mówi Jonescu o swoim przyjacielu Venizelosie, jako o największym męzu stanu nowszych czasów i najbardziej umęczonym przez swoich przeciwników politycznych. W końcu wyraża Jonescu głęboką nadzieję, że Venizelosowi uda się odnieść ostateczny tryumf i doprowadzić na drogę lepszej przyszłości“.

W najbliższych dniach ma Take Jonescu wyjechać do Londynu.

Akcja pokojowa Wilsona.

WASZYNGTON, 15 września (BTW.). — Doniesienie Biura Wolfia: Ostatnio zaczynają tu obiegać wiadomości, iż prezydent Wilson w ciągu przyszłego tygodnia ponownie zabiegać będzie o przywrócenie pokoju europejskiego. Prezydent nie przedsięwzięł nowych prób interwencji pokojowej, lecz poprostu przypomni mocarstwom wojującym iż w dalszym ciągu gotów jest zaoferować im swe usługi. Briand do radził Wilsonowi, by zapewnił sobie głosy zwolenników pokoju.

BERLIN, 15 września. (B. T. W.). „Voss'sche Ztg.“ donosi z Wiednia, iż, według informacji szwajcarskich, blok neutralny blizkim jest urzeczywistnienia, wszelako bez udziału Ameryki. Pierwsze układy miały przebieg pomyślny. Jest to pierwszy krok do próby zapoczątkowania interwencji pokojowej.

Z dnia na dzień.**Z Sosnowca.**

Dn. 16/IX.

— Nabożeństwa. Porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafialnym jutro w niedzielę będzie następujący: Msze św. o godz. 6, 8, o 9 uczniowska i o 10-ej rano, Suma o 11 ej. Nieszpory o 3-ej popołudniu.

W innych parafjach miejscowych nabożeństwa o zwykłych godzinach.

— Zapisujcie się do P. Macierzy Szkolnej. Kolo P. M. S. zwraca się za naszym pośrednictwem do wszystkich z przypomnieniem o zapisywanie się na członków P. M. S. Trzeba ażeby każdy dał na oświatę swój grosz — dawał go choćby w bardzo skromnej kwocie, ale dawał stale. Przez szkołę zdobędziemy lepszą przyszłość, dla szkoły winny pójść wszystkie wysiłki społeczeństwa. Kolo P. M. S. brak do pokrycia budżetu z górą 7000 rb. na utrzymanie 4 ch szkół w mieście. Wzywa więc ogół do rzetelnego współdziału w swoich usiłowaniach. Każdy winien się tedy zapisać na członka P. M. S.

STOWARZYSZENIA.

— Z Sekcji niesienia pomocy rzemieślnikom, drobnym kupcom i przemysłowcom przy Sosnowiecko-Sieleckim Chrześcijańskim Towarzystwie Dobroczynności, nadesłano nam sprawozdanie i zestawienie kasowe za czas od 1-go do 31 sierpnia r. b. Sprawozdanie to przedstawia się, jak następuje: Za czas sprawozdawczy do Sekcji wpłynęło 13 podań o zapomogi zwrotne, z których: przyznano zapomóg zwrotnych 6; odmówiono 3; pozostało do załatwienia 4. Zapomogi zwrotne wydane zostały na potrzeby handlu zapomóg 3 na sumę rb. 180, na potrzeby rzemiosła zapomóg 3 na sumę rb. 450, razem 630 rb. Przychód Sekcji wynosił: Saldo gotówki w dniu 1 sierpnia 989 rb. 60 kop.; zwrot rat wydanych zapomóg z funduszu zapomogowego 17 rb.; zwrot rat z funduszu R. M. O. 15 rb. 25 kop.; Bezzwrotna zapomoga z Tow. Dobroczynności 2,020 rb.; Bezzwrotna zapomoga R. M. O. 500 rb., razem 3,541 rb. 85 k.; rozchód wynosił: wydane zapomogi zwrotne z funduszu R. M. O. 630 rb.; koszty administracyjne 20 rb. 75 kop.; lokata w towarzystwie Poż. Oszczęd. 2,891 rb. 10 kop., razem rb. 3,541 rb. 85 kop. Sekcja niesienia pomocy rzemieślnikom, drobnym kupcom i przemysłowcom przy Sosnowiecko-Sieleckim Chrześcijańskim Towarzystwie Dobroczynności ma za zadanie wydawanie

zapomóg zwrotnych, odpowiednio zabezpieczonych, stosownie do wysokości żądanej sumy, lub też bez poręczenia na zaufanie osobiste, jednak ze względu na swoje założenie — pomoc przy uruchomieniu warsztatów pracy z dziedziny rzemiosła i drobnego handlu, przy przyznawaniu zapomóg zwrotnych bierze pod uwagę przede wszystkim cel na jaki ma być użyta, uzależniając od tego przyznanie zapomogi. Pożądaniem jest przeto, aby liczni właściciele drobnych warsztatów, w razie możliwości uruchomienia takowego, zwracali się z umotywowanym podaniem do Sekcji, w której znajdują pomoc w miarę posiadanego funduszu“.

SPRAWY MIEJSKIE.

— Z ulicy. Jedną z najbardziej zaniedbanych ulic pod względem czystości i porządku, jest bezsprzecznie ulica Graniczna, na której nieoczyszczane rynsztoki i kanał, tak zwany Niwecki, zatrzymują od szeregu lat powietrze. Dawniej porządek na tej ulicy utrzymywał zarząd b. kolei Dęblńskiej, a za czasów straży obywatelskiej — Magistrat. Obecnie ulica pozostawiona własnemu losowi, a zanieczyszczone rynsztoki i kanał wzywami swymi trapią mieszkańców ulicy Towarowej.

— Dezynfekcja domów i mieszkań. W ubiegły piątek komisja sanitarna dokonała dezynfekcji niektórych domów i mieszkań przy ul. Małachowskiego.

— Z policji miejskiej. W tych dniach w policji miejskiej skasowano etat 6 funkcionarjuszy, a z etatu tego podwyższono pensje każdemu z pozostałych o 50 fen. dziennie. Sprawa podwyższenia pensji ma podobno być w związku ze spadkiem kursu marek.

ZE SCENY.

— Sala Stow. Robotn. chrześc. W niedzielę 17 bm. zespół teatralny pod kierunkiem p. Zarebskiej odegra w sali Stow. Robotn. Chrześc. 1) o-braz dramatyczny w 2 aktach z 1863 roku p. t. „Książd Mackiewicz“, 2) „Na naszej glebie“, obrazek ludowy w 2 aktach ze śpiewami. Na zakończenie Krakowiak. Szczegóły w ogłoszeniach.

RÓŻNE.

— Loterja Dobroczynna R. G. O. Zbliża się ciągnięcie Loterii Dobroczynnej R. G. O. Odbędzie się nieodwołalnie w dn. 2 października r. b. Należy się spieszyć zatem z kupowaniem losów, które nabywać można u kolektorów podanych w ogłoszeniu. Kto chce spróbować szczęścia na wygranej 150,000 marek, niechaj więc czempredziej kupi cały los u znajomego kolektora. Los cały kosztuje 10 m. 30 fen. Nabywać losy można w Redakcji „Kur. Zagi.“ u weterana 63 go roku p. Kaszyńskiego.

— Sala zajęć dla dziewcząt. Założona przy chrześc. Tow. Dobrocz. „Sala zajęć dla dziewcząt“ (Starososnowiecka 36), wyrabia torebki, zeszyty, bloczki, oprawia książki szkolne stare i nowe. Wykonanie trwałe i staranne. Wszystkie instytucje, sklepy, zakłady, osoby prywatne winny poprzeć „Salę Zajęć“, która składając bezwzględnie może konkurować taniością i rodzajem wyrobów swoich ze wszystkimi firmami, trudniącymi się wyrobem torebek, zeszytów itp.

Z Będzina.

+ Wyzbywanie się nieruchomości. Wyzbywanie się nieruchomości jest na porządku dziennym, skutkiem ciężkich warunków ekonomicznych. W ostatnich czasach sprzedano kilkanaście większych i mniejszych posesji po cenach stosunkowo niskich ze szkoda dla sprzedawców. Przy spadku pieniędzy nieruchomości pójdą znacznie w górę a zatem wyzbywający się za bezcen domów i placów, postępują bardzo lekkomyślnie.

+ Bez opieki. Coraz częściej napotkać można włóczących się po ulicach umysłowo chorych, którymi nie ma się kto zaopiekować. Możeby przecież magistrat zechciał zająć się tą sprawą i w porozumieniu z magistratem Sosnowieckim urządził wspólnie coś celem ulżenia losowi „nieszczęśliwych i uwolnił zarówno obie miejscowości od przykrego widoku walęsających się i narażonych na zaczepki gawiedzi ulicznej chłakanych istot.

+ **Wypadek.** O godz. 2 po południu w domu Nr. 68 przy ul. Modrzejowskiej, wypadło dziecko rodziców Kurków z okna 1-go piętra na bruk podwórzowy i zabiło się na miejscu.

Obwieszczenie urzędowe

Jeżeli prośby o przepustkę do Warszawy, kierowane są wprost do Warszawy to nie powinno się takowe wysyłać do Centrali Paszportowej przy General-Gubernatorstwie, lecz do Wydziału Paszportowego I (komunikacja wewnętrzna) przy Gubernatorstwie w Warszawie.

Takie prośby należy dostatecznie frankować. Radzi się listy takie wysyłać poleconymi. ↓

Sosnowice, dnia 8-go września 1916 r.

Ces.-Niemiecki Naczelnik Powiatu Büchting.

Z Piasków.

(Przedstawienie amatorskie).

Jutro w niedzielę o godzinie 5-ej popołudniu w sali kopalnianej na Piaskach grono amatorów pod kierunkiem p. St. Nalewki, odegra dwie jednoaktówki „Łobzowanie” i „Tajemnice Staro Miasta”. Oprócz tego na program złoży się śpiew chórny miejscowego Koła śpiewaczego pod batutą pp. Dobrasiaka i Bzowca. Nadmienić należy, że w śpiewie przyjmują udział chór męski i mieszany. Dochód z przedstawienia jest całkowicie przeznaczony na rzecz nowozałożonego Koła Polskiej Macierzy Szkolnej na Piaskach.

Z Ojcowa.

Od osób, które powróciły w tych dniach z letniego wywczasu z Ojcowa, dowiadujemy się, iż sezon letni dla Ojcowa był niepomysłny. Kilkanaście zaledwie rodzin bawiło tutaj podczas lata. Za mieszkanie składające się z 1 — 2 pokoi płacono na miesiąc 15 — 20 rubli. Na drożyznę artykułów żywnościowych narzekać nie można: za obiady płacono nie drożej nad 80 kop.; za 1 funt masła 1 rb.; jaja po 4 — 5 kop. sztuka i t. p. Letnicy byli przeważnie z Krakowa i z kieleckiego, kilka zaledwie osób z Sosnowca i Będzina; nie było zupełnie warszawiaków.

Drogie natomiast były furmanki. Dla braku koni furmani za odwiezienie kazali sobie płacić słono i prawdziwie „wojennie”.

„Temterety... remtetety..”

Ukazało się w sprzedaży ulicznej drukowane zbiorowe wydanie dzieł niejakiego p. Czesława Murczkiewicza (Milady) p. t. „Satyr Zagłębiowski”.

Dzieła te, powycinane z dwu roczników miejscowego pisemka, w którym p. M. помещał zabawne szarady, zagadki, logogryfy i t. p., nie tyle może zalecają się bezdenną naiwnością treści, ile niezwykłą odwagą autora, który zdecydował się na ich powtórna „publikację”.

Na dziełach swoich p. M. kładzie o sobliwy, teatralnie skonstruowany adres: „znakomitym satyrykom i humorystom.. Opalińskiemu, Naruszewiczowi, Krasińskiemu, Prusowi.. Reinsteinowi (!), Wąsławskiemu (!) — część (!)”. W tem powitanie wielkich niehoszczyków, z którymi „poeta” uważa się być w wielkiej konfidencji, i tych dwu panów, których sobie najwidoczniej bardzo ceni, zawarta niejako synteza „pisarskiej działalności” pana Murczkiewicza.

„Gramofon” (nie lutnia) pana Murczkiewicza w jego „dziełach” zatytułowanych „Satyr Zagłębiowski” nie gra ani śpiewa, nawet się po ludzku śmiać nie potrafi, ale b r z ę c z y wedle własnego określenia i słyhać tylko jakieś: „remtetety... temterety...”

Z różnych stron.

□ **Dla omdlałych z głodu.** W ostatnich dniach powstała w Warszawie instytucja humanitarna: „Doraźna pomoc dla omdlałych na ulicy z głodu”. Naczelnik magistratu wydał w tym kierunku zlecenie komisarzom, aby przodownicy i posterunki, osoby omdlałe na ulicy, odwozili do komisarjatów, które otrzymują z wydziału pomocy dla ludności pewną liczbę bonów na obiady i herbatę, lub też zwrot kosztów nakarmienia omdlałych.

□ **Z uniwersytetu.** Sekretariat Uniwersytetu warszawskiego komunikuje nam: „Ustalony pierwotnie po dzień 15 września r. b.; termin ważności dowodów osobistych studentów Uniwersytetu warszawskiego z roku akademickiego 1915/16, przedłużony zostaje do dnia 21 października r. b., do którego to terminu wszyscy dotychczasowi pp. studenci winni wymienić w sekretarjacie Uniwersytetu stare dowody na nowe na rok akademicki 1916/17.

□ **Jubileusz.** „Związek rzemieślników chrześcian w Król. Polskiem” z siedzibą w Warszawie obchodził onegdaj bardzo uroczyste 10 tą rocznicę swego istnienia.

□ **Prasa polska w Wiedniu.** Prasa polska na tutejsze, mimo, że pracuje w uciążliwych warunkach, przecież rozwija się. Jest w Wiedniu dziennik „Kurier Polski”, tygodnik „Nowiny Wiedeńskie”, „Głos Wiedeński”, (chwilowo zawieszony, „Orka” pismo młodzieży polskiej, „Korrespondenz Polonica” i „Polnische Stimmen”. Dwa te ostatnie pisma wychodzą w języku niemieckim, a przeznaczeniem tych pism jest informować obcą prasę i odoosne czynniki o sprawach Polski. Obecnie powstało w Wiedniu nowe pismo „Świat chrześciański”; wydawcą jego jest znany działacz narodowy ks. Łukaszewicz. Dewizą pisma jest „Powróćmy do Chrystusa i Natury”.

Dr. Zahorski powrócił

ulica Szenowska Nr. 24.

przyjmuje od g. 3 — 5 po południu, 1259 oprócz niedziel i świąt.

Węgier

z kopalni „Hrabia Renard”

dostarcza swymi końmi B. Meyer (Dwór Sielce). Zamówienia na Sosnowiec przyjmuje wyłącznie Kantor wymiany pieniędzy pod firmą A. Ochocki przy ulicy 3 Maja vis-à-vis Kościółka Kolejowego. 1185

FABRYKA ROWERÓW

i przyborów do tychże

Stanisława Krzywańskiego,

BĘDZIN, Słowiańska 8,

DĄBROWA Trzeciego Maja 9.

Poleca po cenach bardzo niskich ROWERY i wszelkie przybory jak również tanio i sumiennie reperuje i odnawia rowery najbardziej zniszczone. 1267

Koncesjonowane dzienne i wieczorne

Kursy Buchalteryjne

Fr. SIKORSKIEGO

W SOSNOWCU i DĄBROWIE

Polna 13

Krótką 5.

z wykładem arytmetyki, kalkulacji, korespondencji, prawa, ekonomii, geografii, towaroznawstwa oraz buchalterji pojedynczej i podwójnej: włoskiej, amerykańskiej, niemieckiej, francuskiej, angielskiej, jedno-dwu-trzechkontowej, sekretnej, rolniczej, handlowej, bankowej, fabrycznej, kas pożyczkowo-oszczędnościowych, spółek, towarzystw akcyjnych i wzajemnego kredytu.

Wykłady rozpoczyna się 18 września r. b. —

Kurs trwa od 6 do 8 miesięcy zależnie od zdolności uczących się.

Oplata wynosi 10 rb. miesięcznie, płatne z góry

Materiały piśmienne ucznia.

Zapisy w Sosnowcu codziennie od 10 — 12 w południe i od 7 — 9 wieczorem.

Zapisy w Dąbrowie w składzie materiałów piśmiennych w-go W. Sowu ul. Sobieskiego.

Kurs stenografji — 12 rb. Kurs pisanja na maszynie 4 systemów — 12 rb. 1246

TEATR ZIMOWY.

TYLKO 3 WYSTĘPY

Stan. LUBICZ-SARNOWSKIEJ

znakomitej artystki teatru „Rozmaitości” w Warszawie w otoczeniu własnej doborowej trupy, złożonej z 16 osób.

Niedziela 17 września

Poniedziałek 18 września

== „BĘBEN” == Panna Maliczewska

Wtorek 19 września

„Przyjaciel z Ameryki”

Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „Wiedza”. 11190

PARK SIELECKI.

W niedzielę 17 września

WIELKI KIERMASZ

podczas którego odbędzie się

Koncert Orkiestry Milowickiej.

Dochód z wejścia przeznaczony na głodnych Chrz. Tow. Dobr. UWAGA: W razie niepogody Kiermasz zostanie odłożony do przyszłej niedzieli.

Zarządzający M. Skierski.

Z poważaniem Onufry Gertner.

1264

- 1) Gruntowna nauka niemieckiego języka i niemieckiej korespondencji handlowej.
- 2) Rutynowany Korespondent niemiecki i polski zdolny do tłumaczenia aktów w 4 językach poszukuje miejsca na stałego lub na godziny (niemiecki, polski, rosyjski i francuski.)
- 3) Rutynowana nauczycielka z dyplomem ze znajomością języków nowożytnych udziela lekcji i przysposabia do szkół. 1265

Wiadomość u Laohmana Stary Sosnowiec Przejazd Nr. 1.

ZAWIADOMIENIE.

Dla upamiętnienia dnia zatwierdzenia statutu Cechu Fryzjerów i założenia Cechu, Zarząd prosi członków swoich, jak również pp. Fryzjerów i utrzymujących zakłady fryzjerskie o przyjęcie udziału w Nabożeństwie odbyć się mającym w kościele parafialnym w Sosnowcu we wtorek dnia 19 b. m o godzinie 9 zrana.

Starszy Cechu STANISŁAW DRAŻKIEWICZ.

Podstarszy JÓZEF KOPIK.

1248

Szkoła Rysunkowa

W SOSNOWCU.

ROZPOCZYNA TRZECI ROK SZKOLNY.

Wykładany jest Rysunek odręczny początkowy, kurs wyższy rysunku z natury martwej i żywej oraz malstwo.

Zapisy przyjmuje szkoła we wtorki, czwartki i soboty od godz. 6 i pół do 7 i pół w. Oplata miesięczna — przystępna.

Lokal Szkoły w Gmachu Związku Żelaznego na Pogoni.

Adela Schröderówna

nauczycielka muzyki uczennica RÓŻYCKIEGO, STROBLA 1249 i MICHAŁOWSKIEGO.

powróciła

ul. SZENOWSKA Nr. 24 I-e piętro.

Zastać można od 3 ej do 5 ej po poł.

Tow. Akc.

Elektrowni Sosnowickiej

zawiadania, że wskutek włączenia nowych stacji transformatorów w niedzielę dnia 17 b. m. zostanie przerywany prąd elektryczny dla ulic: Malachowskiego, Szenowskiej, Ostrogóskiej, Polnej od Ostrogóskiej do Kościelnej i Modrzejowskiej od Ostrogóskiej do Policyniej. 1268

Przerwa w dostawie prądu trwać będzie od g. 8 rano do 4 po południu.

OGRÓD

W niedzielę 17 września

Na scenie odegrana będzie:

„Zacisze”

wejście od ul. Dęblińskiej lub Sadowej.

1263

Wielka Zabawa

OSTATNIA W TYM SEZONIE.

W ogrodzie od godz. 2 przygrywać będzie orkiestra.

Borys Nalesnikow

Krotochwila w 3 aktach Oskara Blumenthala.

Bufet obficie zaopatrzony. Konfetti. Serpenty. Poezia i in. niespod.
Wejście na zabawę 25 kop., dzieci i uczniowie — 15 kop.
UWAGA: W razie niepogody przedstawienia odbędą się w sali
letniej nieodwołalnie.

Kino-Sfinks

w Sosnowcu

CZARNY SAMOCHÓD

Sensacyjny dramat detektyw w 5-u częściach. długości 2000
— metrów ze słynnym amerykańskim detektywem —
JAMES'EM BROWN.

Tygodnik wojenny (natura).

NAD PROGRAM:

LALKA MAŁGOSI arcywesoła
komedia.

ANONS! Od wtorku 19 września arcydzieło sztuki kinemat
Krół Gór wspaniała tragedia w 5 częściach.

KALENDARZE

Miarki na rok 1917 wyjdą w połowie września i zawierają bar-
dzo wiele zajmujących opowieści, pięknie wykonane obrazy
kolorowe, bardzo interesujące statystyki państw wojujących,
Królestwa Polskiego i dawniejszych polskich, obszerny kalen-
darz historyczny, zajmującą ujęty pogląd wypadków wojennych
z szczególnem uwzględnieniem spraw polskich, zbiór przepisów
prawnych, spis jarmarków z wszystkich trzech zaborów itd. itd.

BARDZO TANIO!

Adres wydawnictwa: K. Miarka Spółka, Mikołów — Nikolai, Oberschlesien.

Rutynowany
nauczyciel języka niemieckiego i łaciny udziela
lekcji i korepetycji ze wszystkich przedmio-
tów szkół Realnych męskich i żeńskich szkół
handlowych. Sechaniewicz fabryczna 201194-1-1

Sprzedam

cebulki, białych lilii. Ogród przy ul. Staro-
sosnowieckiej róg Teatralnej T. Biczysko 127-1-1

Pianino

nowe okazynie do sprzedania Starososnowie-
cka 50 m. 14. 1150

Laboratorium Kozielskiego
wykonuje wszelkie analizy chemi-
czne, poszukiwanie lasoczników etc.
Sosnowice 3 Maja 22. 1177-1 1

Charakter

pisma poprawiam u dorosłych i dzieci. Wia-
domość „Kurjer”. 1270-3 1

Obady jarskie

po 40 kop., mięsne 65 k. Będzin, ul. Modrze-
jowska 83 II gie piętro Marusińska 1218

Zgubiono zegarek

rebrny z bransoletką dnia 8 b. m. to jest w
piątek przechodząc ul. Małachowskiego (Fa-
bryczna) i Krótką. Łaskawy znalazca raczy
zwrócić za nagrodą do „Kurjera”. 1235-2-1

Rachmistrz

posiadający dowody sześciolletniej pracy w po-
ważnej firmie kopalnianej, pragnie zmienić po-
sadę dla polepszenia warunków. Wiadomość
Kantor „Kurjera” z podaniem warunków.
1230-1-1

Potrzebny

stróż zdolny przy dobrej pensji Modrzejowska 22
1243-4-1

Siódmoklasista

udziela lekcji. Wiadomość Administracja.
1240-3 1

Sprzedam

warsztat szewski, maszynę cylindrową, kopyta
fasonowe (amerykańskie) i rower Nowa 10 Hany z
1244-5-1

Czapki

regatowy, pończotki, sportowe. Pończotki,
owijaki sportowe. Molicki Główna 10. 1252-2-1

Potrzebny ogrodnik

obeznany z ogrodem-parkiem, warzywnym, owo-
cowym. Zgłaszać się 9—10 rano. Inż. Bauerertz.
Sosnowiec Główna 22. 1253-3-1

Poszukuje się

kupna kaszki lub mniejszej kasy ogniotrwałe
używanej. Wiadomość w Kurjerze 1253-1 2

Przyjmuję i załatwiam
wszelkie zlecenia
pomędzy Dąbrową a Będzinem

Stala komunikacja dwa razy dziennie.
Wiadomość: Kantor „Kurjera Zagłębia”
w Będzinie Sławkowska 25.
Dąbrowa, ulica Sienkiewicza Nr 6,
sklep frontowy. 1224-4-1

Urząd pośrednictwa pracy

w Sosnowcu

ulica Dęblińska Nr. 11 (Iwagrodzka)

ma zajęcia

dla: brukarzy, kucharek, służących,
do wszystkiego, robotników do robót
telegraficznych, na szosę, stangreta wła-
dającego językiem niemieckim.

Wielkiej ilości robotników
kopalnianych, oraz dla 3 formierzy.

Tamże poszukują pracy
w kraju

Pomocnicy do biura, ogrodniki, ślusarze
maszynowi, stróż, tokarz, parobek do
koni, cieśle, szwaczki, zecer do drukar-
ni, praczki, dziewczęta do wszystkiego
i do dzieci, kucharki, inżynier, nau-
czyciel oraz raniowy wojskowy jako
portjer lub jaką inną pracę.

W sali Stow. Robotników Chrześcijańskich w Sosnowcu przy ul. Kościelnej.

W niedzielę 17 września 1916

Nowoorganizowane Towarzystwo artystów pod kierunkiem A. ZAREBSKIEJ
odegra obraz dramatyczny w 2-ach aktach z 1863 roku:

1. Ksiądz Mackiewicz

Rzecz dzieje się na Żmudzi.

2. NA NASZEJ GLEBIE.

Obraz ludowy w 2 aktach ze śpiewami.

Na zakończenie **KRAKOWIAK.**

Ceny miejsc od 25 kop. do 1 rubla. Początek punktualnie o godz. 6 wieczorem.
Bilety do nabycia w kasie od godz. 10 rano. 1258

Rada Miejsowa Opiekuńcza m. Sosnowca

Wynajmuje Młockarnię Ręczną

Zgłaszającym się osobom za opłatą Rb 2 dziennie. Zamówienia przyjmuje biuro
Rady ul. Małachowskiego Nr. 11, w dnie powszednie od godz. 9-iej do 1 po po-
łudniu. Młockarnia można wycłócić 5 kóp. żyta dziennie.

1266

Buchalterji, stenografji, kaligrafji, pisma rondem i pisanja na maszynach tudzież arytmetyki, korespon-
dencji, towaroznawstwa, nauki o handlu, prawa handlu i ekonomji polityczno-handlowej nauczają grun-
townie systemem praktycznym

Wyższe Kursy Handlowe, OTYLJI WOLSKIEJ.

Naukę można rozpocząć w każdym czasie. Po ukończeniu i zdania egzaminu wydawane są świadectwa.
Informacje, zapis, nauka codziennie od 2 i pół pp. do 9 wieczorem, w lokalu Szkoły realnej p. Araszkie-
wicz przy ulicy Dęblińskiej, Nr 11, w Sosnowcu. — Program gratis.
UWAGI: 1) Kandydaci i kandydatki uczęszczać mogą na oddzielne przedmioty. 2) Kto nie ma odpo-
wiednich kwalifikacji, może być przyjęty na Kursy przygotowane. 3) Mniej zdolni mogą powtórzyć
kurs nauki bezpłatnie. 1259

Rada i Zarząd Handlowo-Przemysłowego
T-wa Zagłębia Dąbrowskiego (Hurtowni Chrześcijańskiej) w Będzinie

mają zaszczyt zawiadomić Członków T-wa że prawo głosu na Ogólnem Zebraniu odbyć
się mającym w dniu 17-ym września r. b. w lokalu Wzajemnego Kredytu w Będzinie
mają tylko ci Członkowie Towarzystwa, którzy wpłacili lub wpłacą przed Ogólnem Ze-
braniem 10 proc. na poczet zadeklarowanych udziałów. Ci zaś pp. Członkowie, którzy
wpłacili jedynie wpisowe mają prawo uczestniczenia w obradach bez prawa udziału
w głosowaniu 1257-2-1

RADA I ZARZĄD.

Znaczkę narodową i dla szkół

oraz tony dla Stowarzyszeń i Kółek sportowych

wykonywa Zakład Galwaniczny GOLDBERG i KUCYŃSKI, Sosnowiec ul. Starososo-
wiecka w-go Zdebiha.

1182

Również kupujemy stare srebro i płacimy najwyższą cenę.

Najwyższa wy-
grana w szcze-
śliwym wy-
padku
jeden milion
marek.

Wskaźnik

szczęścia.

Wygrane

gwarantu-

je

państwo.

Pierwsze ciągnięcie od 11 do 13 października.

**Wspaniałe szanse wygrania
przedstawia**

przez miasto Hamburg gwarantowana wielka lo-
teria pieniężna, w której

**13 milionów 731,000 mk.
napewno musi być wygrane.**

Największa wygrana w szczęśliwym wypadku
wynosi

jeden milion Mk.

względnie

Marek	900,000	Marek	305,000
"	890,000	"	303,000
"	880,000	"	302,000
"	870,000	"	301,000
"	860,000	"	300,000
"	850,000	"	200,000
"	840,000	"	100,000
"	830,000	"	90,000
"	820,000	"	80,000
"	810,000	"	70,000

Oprócz tego przypada do wylosowania wiele
wygranych po Mk. 60,000, 50,000, 40,000, 30,000,
20,000, 10,000 i t. d.

Wogóle loteria składa się ze 100,000 losów,
z których 56,020, a zatem więcej jak połowa w
ciągu 7-lu ciągnięć stopniowo wylosowana być
musi.

Z tej nadarzającej się okazji, powinien ka-
dy skorzystać, aby w obecnych ciężkich czasach
prędko dojść do majątku.

Wylosować losy do 1 ciągnięcia po szczę-
śliwych cenach

Mk. 10	Mk. 5	Mk. 2.50
na cały los.	za pół losu	za ćwierć losu

za poprzednim nadesłaniem pieniędzy przeka-
nem pocztowym. Ażacy sobie nabyć los, może
zakomunikować o tem na odcinku przekazu poczt-
owego lub jednocześnie napisać pocztówkę.

Urządowy plan losowania zaopatrzony pie-
częcią państwową, w którym oznaczone będą ko-
lejne ciągnięcia i wyszczególnione dokładnie
wygrane, przesyłam na życzenie gratis i franko.

Każdy biorący udział otrzymuje urzędową ta-
belę wkrótce po odbytem ciągnięciu.

Wygrane będą pod gwarancją państwową
natychmiast wypłacone. O zamówieniu uprasza
się najpóźniej do 5 października. 1094

Samuel Heckscher senr.,
Kantor bankierski
Hamburg (Nr 1145).

Sprzedam

frak i tużurek z osoby średniego wzrostu. Wia-
domość „Kurjer” 1225-1-1

Chcę wynająć

pianino lub fortepian; wiadomość listownie w
„Kurjerze” dla W. K. 1256-1-3.

Fortepian

i różne meble sprzedam Starososnowiecka 68
12721-1